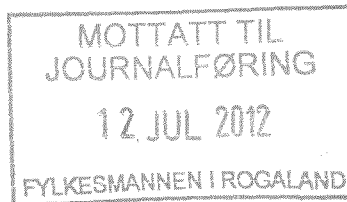

DET KONGELIGE BARNE-, LIKESTILLINGS-
OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

Se vedlagte adresseliste

R/7524-1

Deres ref.

Vår ref.
12/3583

Dato
05.07.2012

Endringer i barnevernloven – nye bestemmelser om midlertidig plassering av barn utsatt for menneskehandel i institusjon

Ved endringslov 22. juni 2012 er det gjort endringer i barnevernloven som tar sikte på å gi barn bedre beskyttelse mot å bli utnyttet til menneskehandel. Lovendringene er nærmere omhandlet i Prop. 43 L (2011-2012). Nedenfor følger en kortfattet orientering om hovedtrekkene ved lovendringene.

Bakgrunnen for lovendringene

Bakgrunnen for lovendringene er at barnevernloven ikke var tilpasset menneskehandel verken når det gjelder vilkår for plassering eller hvilke tiltak som kunne iverksettes for å sikre barna et tilpasset omsorgstilbud og egnede beskyttelsestiltak. Formålet med de nye bestemmelsene er å ivareta barnas umiddelbare behov for beskyttelse og omsorg.

De nye bestemmelsene innebærer at barna midlertidig kan plasseres i en barneverninstitusjon uten samtykke. Bestemmelsene åpner samtidig for at det kan iverksettes omfattende og inngripende beskyttelsestiltak som begrenser barnets bevegelsesfrihet og kommunikasjonsmuligheter. Av hensyn til barnas rettssikkerhet er det derfor stilt strenge og klare vilkår for plassering, og beskyttelsestiltakene er uttømmende regulert i loven.

Hovedinnhold

Vilkårene for plassering og hvilke beskyttelsestiltak som kan iverksettes under plasseringen fremgår av ny § 4-29 i barnevernloven.

Postadresse
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo
<http://www.bld.dep.no/>

Kontoradresse
Akersgt. 59
postmottak@bld.dep.no

Barne- og ungdomsavdelingen
Sentralbord: 22 24 90 90

Saksbehandler
Christian Henningsen
22 24 24 46
Org. nr. 972 417 793

Det fremgår av bestemmelsen at fylkesnemnda kan fatte vedtak om midlertidig plassering i institusjon dersom:

- Det er en nærliggende og alvorlig fare for menneskehandel,
- plassering er nødvendig for å beskytte barnet,
- barnet ikke kan beskyttes med mindre inngripende tiltak, og
- at plassering etter en helhetlig vurdering er til barnets beste.

Det er et vilkår for plassering at politiet finner at det er en nærliggende og alvorlig fare for menneskehandel og at plassering er nødvendig for å beskytte barnet. I tillegg skal fylkesnemnda foreta en selvstendig vurdering av om vilkårene for plassering er oppfylt, og at plassering etter en helhetlig vurdering er den beste løsningen for barnet. Årsaken til at politiets vurdering av faren for menneskehandel og barnets beskyttelsesbehov er et vilkår for plassering, er at det er politiet som ut fra sitt ansvar og faglige kompetanse har best forutsetninger for å vurdere det aktuelle trusselbildet.

For å beskytte barna åpner bestemmelsen likevel for at barneverntjenestens leder (og påtalemyndigheten) kan fatte et midlertidig vedtak i akutte situasjoner uten at det foreligger en trusselvurdering fra politiet.

Dersom fylkesnemnda finner at vilkårene for plassering er oppfylt kan barnet plasseres i en barneverninstitusjon i inntil seks uker av gangen. Dette sikrer en jevnlig prøving av om vilkårene for plassering er oppfylt. Den samlede plasseringsperioden etter § 4-29, inkludert et eventuelt akuttvedtak, kan ikke overstige seks måneder.

For å beskytte barna mot å bli utnyttet til menneskehandel åpner bestemmelsen også for å iverksette ulike former for beskyttelsestiltak som begrenser barnets bevegelsesfrihet og kommunikasjonsmuligheter. Det fremgår av bestemmelsen at tiltakene kan begrense barnets adgang til å motta besøk, til å kommunisere gjennom post, telefon eller annet kommunikasjonsutstyr og å bevege seg fritt utenfor institusjonens område. Det kan også fastsettes begrensninger for hvem som kan få vite hvor barnet er. Beskyttelsestiltakene skal fremgå av plasseringsvedtaket og skal ikke være mer inngripende enn nødvendig.

Ny § 4-30 regulerer oppfølgingen av barnet under plasseringen. Det fremgår av bestemmelsen at barnet skal plasseres i en institusjon som faglig og materielt er i stand til å ivareta barnets behov for beskyttelse og omsorg. Dette innebærer at institusjonene må ha bemanning og faglig kompetanse som er egnet til å ivareta disse barnas særlige behov.

Videre presiserer bestemmelsen at det er den kommunale barneverntjenesten som har omsorgen for barnet, og at institusjonen utøver omsorgen på barneverntjenestens vegne. Barneverntjenesten skal fortløpende følge opp plasseringen og i samarbeid med politiet vurdere om plasseringen er nødvendig for å beskytte barnet eller om den kan opphøre.

Som en konsekvens av de nye bestemmelsene om institusjonsplassering av barn utsatt for menneskehandel, er det i tillegg gjort endringer i følgende andre bestemmelser i barnevernloven: §§ 5-9, 6-3, 6-4, 6-8, 7-5, 7-22, 7-23 og 8-4.

Annet

Barnevernet har sammen med særlig politiet og utlendingsmyndighetene et ansvar for å sikre at mindreårige som kan være utsatt for menneskehandel blir tatt hånd om på en forsvarlig måte. De berørte myndighetene må derfor under hele plasseringsperioden aktivt samarbeide for å klargjøre spørsmålet om menneskehandel og finne en løsning på hvordan barnet skal ivaretas etter at plasseringsperioden er over.

Departementet vil i samarbeid med andre berørte myndigheter oppdatere dagens rundskriv om menneskehandel.

Lovendringene trer i kraft 1. august 2012.

Stortingets endelige lovvedtak er vedlagt til orientering.

Med hilsen

Tone G. Smith (e.f.)

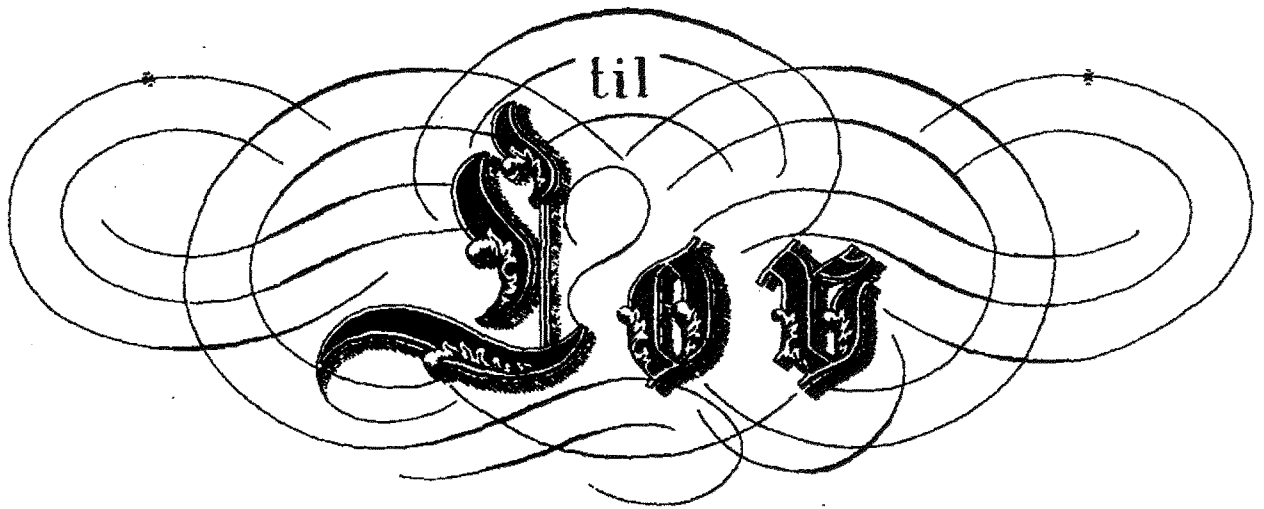
Christian Henningsen

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevet signatur.

Adresseliste:

Kommunene
Fylkesmennene
Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet
Politidirektoratet
Utlendingsdirektoratet
Fylkesnemndene
Statens helsetilsyn
Justisdepartementet

Vedtæk

om endringer i barnevernloven

I

I lov 17. juli 1992 nr. 100 om barneverntjenester gjøres følgende endringer:

Ny § 4-29 skal lyde:

§ 4-29 *Midlertidig plassering i institusjon uten samtykke ved fare for utnyttelse til menneskehandel*

Ved fare for utnyttelse av et barn til menneskehandel, jf. straffeloven § 224, kan barnet uten samtykke plasseres i institusjon, jf. §§ 5-1 og 5-8. Formålet med plasseringen er å ivareta barnets umiddelbare behov for beskyttelse og omsorg.

Fylkesnemnda kan treffe vedtak om plassering etter første ledd dersom

- a) *politiet finner at det er en nærliggende og alvorlig fare for at barnet utnyttes eller kan bli utnyttet til menneskehandel, og at plassering er nødvendig for å beskytte barnet, og*
- b) *fylkesnemnda, basert på politiets vurdering og øvrige opplysninger i saken, finner det sannsynlig at det foreligger en slik nærliggende og alvorlig fare at plassering er nødvendig for å beskytte barnet, og at barnet ikke kan oppnå tilstrekkelig beskyttelse gjennom andre tiltak etter loven her eller på annen måte. Fylkesnemnda kan bare fatte slikt vedtak dersom den etter en helhetsvurdering finner at plasseringen er den beste løsningen for barnet.*

Fylkesnemnda kan treffe vedtak om plassering for opptil seks uker. § 4-15 annet ledd gjelder tilsvarende. Plasseringen kan forlenges med opptil seks uker av gangen gjennom nye vedtak. Samlet plassering etter annet og fjerde ledd kan ikke overstige seks måneder.

Barnevernstjenestens leder eller påtalemyndigheten kan treffe midlertidig akuttvedtak dersom den finner det sannsynlig at det er en nærliggende og alvorlig fare for at barnet utnyttes eller kan bli utnyttet til menneskehandel, og plassering er nødvendig for å beskytte barnet. Er det truffet slikt vedtak, skal begjæring om tiltak som nevnt i § 7-11 sendes fylkesnemnda snarest og senest innen to uker. Dersom saken ikke sendes fylkesnemnda innen denne fristen, faller vedtaket bort.

Det kan iverksettes beskyttelsestiltak ved plassering etter annet og fjerde ledd dersom det er nødvendig for å hindre at barnet får kontakt med personer som det er fare for kan utnytte det til menneskehandel. Beskyttelsestiltakene skal fremgå av vedtaket om plassering og skal ikke være mer omfattende enn nødvendig. Beskyttelsestiltakene kan begrense barnets adgang til å motta besøk, å kommunisere gjennom post, telefon eller annet kommunikasjonsutstyr og å bevege seg fritt utenfor institusjonens område. Beskyttelsestiltakene kan også fastsette begrensninger for hvem som kan få vite hvor barnet er. Beskyttelsestiltakene kan ikke fastsette begrensninger som hindrer barnet i å ha kontakt med verge, advokat, barnevernstjeneste, tilsynsmyndighet, helsepersonell som er beboerens behandler, prest, annen sjelesørg eller lignende.

Barnevernstjenesten kan unnlate å sette i verk vedtak etter annet ledd dersom forholdene skulle tilsi det og politiet samtykker. Fylkesnemnda skal varsles om dette. Er vedtak etter annet ledd ikke satt i verk innen seks uker, faller det bort.

Kapittel 7 får anvendelse for vedtak etter denne bestemmelsen. Dersom det er grunn til å anta at en person er under 18 år, kan det treffes vedtak overfor personen etter denne bestemmelsen inntil alderen er fastsatt.

Ny § 4-30 skal lyde:

§ 4-30 *Oppfølging av vedtak om plassering i institusjon ved fare for utnyttelse til menneskehandel*

Barnet skal plasseres i en institusjon som faglig og materielt er i stand til å ivareta barnets behov for beskyttelse og omsorg.

Når barnet er plassert, har barnevernstjenesten omsorgen for barnet. På vegne av barnevernstjenesten skal institusjonen utøve den daglige omsorgen.

Barnevernstjenesten skal fortløpende følge opp plasseringen, og skal i samarbeid med politiet vurdere om plasseringen fortsatt er nødvendig for å beskytte barnet eller om den kan opphøre. Politiet skal informeres og gis anledning til å uttale seg før plassering opphører. Det samme gjelder ved flytting etter § 4-17.

§ 5-9 nytt femte ledd skal lyde:

Ved vedtak etter § 4-29 skal institusjonen iverksette de angitte beskyttelsestiltak for å hindre at barnet får kontakt med personer som kan ønske å utnytte det til menneskehandel. Beskyttelsestiltakene som følger av vedtaket kan begrense barnets adgang til å motta besøk, å kommunisere gjennom post, telefon eller annet kommunikasjonsutstyr og å bevege seg fritt utenfor institusjonens område. Beskyttelsestiltakene kan også fastsette begrensninger for hvem som kan få vite hvor barnet er. Beskyttelsestiltakene kan ikke fastsette begrensninger som hindrer barnet i å ha kontakt med verge, advokat, barnevernstjeneste, tilsynsmyndighet, helsepersonell som er beboerens behandler, prest, annen sjelesørger eller lignende. Departementet kan gi utfyllende forskrifter til bestemmelsen.

§ 6-3 annet ledd tredje punktum skal lyde:

I sak som gjelder tiltak for barn med atferdsvansker eller tiltak for barn som kan være utsatt for menneskehandel, skal barnet alltid regnes som part.

§ 6-4 annet ledd første punktum skal lyde:

Offentlige myndigheter skal av eget tiltak, uten hinder av taushetsplikt, gi opplysninger til kommunens barneverntjeneste når det er grunn til å tro at et barn blir mishandlet i hjemmet eller det foreligger andre former for alvorlig omsorgssvikt, jf. §§ 4-10, 4-11 og 4-12, når et barn har vist vedvarende alvorlige atferdsvansker, jf. § 4-24, eller når det er grunn til å tro at det er fare for utnyttelse av et barn til menneskehandel, jf. § 4-29.

§ 6-8 skal lyde:

§ 6-8 Bruk av tvang ved gjennomføring av undersøkelser og ved fullbyrding av vedtak

Når det finnes påkrevet kan barnevernadministrasjonens leder kreve bistand av politiet til gjennomføring av undersøkelser etter § 4-3 og til fullbyrdelse av vedtak etter §§ 4-6 annet ledd, 4-8, 4-9, 4-10, 4-11, 4-12, 4-17, 4-24, 4-25 annet ledd og 4-29.

§ 7-5 nytt fjerde ledd skal lyde:

Når saken gjelder forlengelse av fylkesnemndas vedtak om plassering etter § 4-29, skal nemndsleder avgjøre saken alene.

§ 7-22 første ledd første punktum skal lyde:

Akuttvedtak etter §§ 4-6 annet ledd, 4-9 første ledd, 4-25 annet ledd og 4-29 fjerde ledd, skal umiddelbart etter iverksettingen sendes til godkjenning i fylkesnemnda.

§ 7-23 første ledd første punktum skal lyde:

De private parter kan påklage et akuttvedtak etter § 4-6 annet og tredje ledd, § 4-9 første og annet ledd, 4-25 annet ledd og 4-29 fjerde ledd.

§ 8-4 første ledd første punktum skal lyde:

Ansvar for å reise sak etter § 4-8 jf. §§ 4-9, 4-10, 4-11, 4-12, 4-24 og 4-29, har barneverntjenesten i den kommune der barnet oppholder seg.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan gi nærmere overgangsregler i forskrift.

Oslo, den 14. mai 2012

president